

Kangasalan kisat: Tää on viimeinen taisto, riemulauluun yhtykää – ja kaikki maailman kansat on veljet keskenään

Elämässä mikään ei ole pysyvää - paitsi muistot. Pingisklubin 38 vuotta sitten alkanut urheilusuoritusten tulostasotaso uskoaksemme oli alkuaikoina biologisten lakienkin perusteella nousujohteinen. Kilpailuvietti oli vallannut opiskeluiässä olleiden nuorukaisten levottomat mielet - ja vuosia sen jälkeenkin. Merkillistä oli kuitenkin se, että kilpailuvimma poimi perustaja-

jäsenensä valtiotieteellisen tiedekunnan opiskelijoista. Heistä olivat viisaasti valinneet pääaineekseen kansantaloustieteen Artturi ja Vesa (Kukkonen). Heidän lisäksi myös Lasse oli opiskellut kansantaloustiedettä. Timpan valitsema tilastotiede oli niin ikään valtiotieteellisen heiniä.

Perustajajäsenten kertoman mukaan välillä viinakin olisi maistunut, mutta tässä voi olla harkittua liioittelua, joka jälkimaailma ei kykene varmistamaan. Lopputulos joka tapauksessa oli se, että kilpailuvimma lopulta pilasi monta ainakin potentiaalisesti tasokasta ryyppymiestä.

Sittemmin pingisklubiksi ryhmittäytynyt yhteisö laajeni ja käsitti useiden tieteidenalojen ja ammattien aloja. Urheilutulokset säilyivät pitkään vahvoina. Osa heistä joutui silti kokemaan fyysisiä vammoja ja hiertymisiä sieltä ja täältä sillä seurauksella, että oli siirtyminen toimitsijatehtäviin, oli heittäminen keihästä käsi paketissa tai oli ponnistautuminen pituushypyssä väärällä jalalla. Osa nuoremman sukupolven edustustosta hyppäsi seivästä sen väärältä puolelta eikä sitäkään sovi unohtaa, että yksi perustajajäsen kanto seivästä olkapäänsä yläpuolella vauhtia ottaessaan.

Vuosien myötä suoritusten kärki alkoi kirkastua: Lasse, Vesa ja Artturi. Heitä kävivät useissakin lajeissa aika ajoin silti kärkeästä muut uhkaamassa, mistä syytä kilpailuhenki säilyi vahvana. Toisten suorituksia silti aina kannustettiin ja niille annettiin niille kuuluva arvo.

Elämän lahjomattomat lainalaisuudet alkoivat ajan myötä tehdä tehtävänsä. Viimeisessä tässä raportoitavassa kisassa 70 vuotta täyttäneitä oli neljä kilpailijaa ja muut olivat siitä vuoden tai korkeintaan parin vuoden päässä. Suoritusten kaari oli kääntynyt alenevalle uralla. Pituushyppy lyhenivät, aika-juoksuun ei enää löytynyt Lassea ja Vesaa lukuun ottamatta juoksijoita, korkeushyppyn voittotulos aleni. Seuraavan sukupolven tuotteet olivat yleensä tulostuloksen suhteen paremmassa asemassa. Pitkään heitä kutsuttiin nuorten edustajiksi, kunnes havahduttiin siihen tosiasiaan, että hekin olivat jo lähes 50-vuotiaita.

Oli tullut aika tunnustaa elämän tosiasia: 10-ottelutraditio on tullut tiensä päähän. Kangasalan kisojen tunnuksiksi sopii taistelulaulu "Tää on viimeinen taisto". Eikä se ole juontanut juuriaan siitä baaritarjoilijan toteamuksesta aamuyön synkistyneinä tunteina: "Taisto, tää on sitten viimeinen".

Kangasalan kisat vuosimallia 2018 edustavat terminaalivehde. Kaikki kerhon kymmenottelijat ovat saapuneet paikalle maan ääristä saakka. Kanadasta ovat saapuneet Himalajan kasvatti Arun sekä historiajaoston puheenjohtaja Risto. Italian Lago Maggioresta on saapunut Tadek, puolalaisvahvistus. Kilpailijoita on Kangasalan kentällä 16. Heidän naisiaan on mukana 8 kpl. On heissä blondia, on ristiveristä ja on tummatukkaista, kaikki yhtä säteileviä. On Luoja armossaan heidät urheilijoiden puoli-soiksi siunannut, mistä tuntevat he syvää kiitollisuutta ja sen iltarukouksessaan esille tuovat. Heille on oma, kulttuuripitoinen ohjelmansa. Urheilijoista Olavi kuitenkin keskittyy nimenhuutoon ja tulosten kirjaamiseen. Ikuisena optimistina hänellä on lyhythihainen Hawaiji-asu. Masa tallentaa suoritteet vehkeelleen, joka on iäkäs ja siksi varsin luotettava.

Taivaan valtiijat itkevät tietoisina tapahtuman historiallisesta luonteesta. Aamupäivällä vettä tuleeikin taivaan täydeltä. Olisi valtijoilta toivonut vähemmän tunnelmallista suhtautumista päivän tapahtumaan. Iltaapäivän koittaessa itkut on kuitenkin itketty ja isä-aurinko kuivaa sen, mikä aamupäivällä kastui.

Ottelu alkaa 100 m juoksulla. Vesa varastaa tahallaan. Sen hän on tehnyt niin usein aikaisemminkin. Hän hyödyntää sitä sääntöä, että kymmenottelussa saa varastaa. Kuten niin usein aikaisemminkin on tapahtunut, joku kilpailijoista ei malta ottaa rauhallisesti, vaan revähdyttää jalkansa. Tällä kertaa se on Tadek, kun taas Make ja Janne selviävät liikkeelle vaurioitta. Toisen kerran pingiskerhon historiassa on käytössä sähköinen ajanotto. Se tosin pettää sittemmin 400 metrin juoksussa, mutta onneksi Masa on tämän riskin ennakoivut ja saa kaikille sopivat ajat vanhalla ja hyväksi koetulla kännykällään. Useimmilla 100 metrin tulos on seson's best tosin johtuen siitä, että kyseessä on kauden ainoa kilpailu. Riston tulos on hänelle vuosikymmenen paras. Hän onkin pitkään keskittynyt differentiaaliyhtälöihinsä. Lasse tekee kalsareissa juoksemisen ennätyksen. VeeVee pääsee pisteissä Jukan edelle johtuen siitä, että Jukka joutuu jättämään nilkkaavaivan vuoksi juoksun väliin.

Pituushypyn alkaessa sade vain yltyy. Ensimmäisten hyppääjien tulos jää kahden ja kolmen metrin väliin, mutta Vesa leiskauttaa ensimmäisellä Aku Ankan rekkarin, 313. Karhu-Koplan 671-alkaviin lukuihin ei silti päästä. Kille kuuluttaa vauhtiradan päässä, että "nyt olisi tulossa lyhyt hyppy". Ilmoitus on enneaikainen, sillä hyppy menee hänelläkin kahden metrin paremmalle puolella. Alastulo tosin tapahtuu jäykällä jaloilla. Riston vuoron tullessa tämä komentaa mittamiehiä kauemmas ja leiskauttaa kauden parhaansa, tasan yksimetrisen. Jukka joutuu ponnistamaan oikealla jalalla, koska ponnistusjalkana toimiva vasen vihoittelee: mittaa tulee 224 cm, mikä kuulemma on hyvä numero. Jannen hyppy on päivän komein, peräti 424 cm. VeeVee ottaa repun selästään ja saa hyppeysä pituutta 223 cm. Artturilla eivät askeleet millään sovi ja hän kerrjää sympatiaa huutamalla ilmalennon aikana: "Ei sovi askel". Sympatiaa ei heru. Kille parantaa toisellaan ja moittii mittamiehiä, kun "nämä eivät olleet varautuneet pitkään hyppeyn". Ristolla on häikäisevä tulosparannus toiselle kierroksella, peräti 35 %. Pituutta tulee siis 135 cm, mikä vastaa jo joidenkin korkeushyppeytulosta. Janne ja Make pääsevät omille lukemilleen ja Jukka parantaa tulostaan 20 cm. Artturi saa hyväksytyn hypyn; lukema on 247 cm, millä ohittaa VeeVeen, jonka hyppy 205 cm todetaan reppuselässä hyppäämisen ennätykseksi. Mittamiesten taholta kuuluu jossain vaiheessa riemastuttava huuto: "Kaikki ovat sentään päässeet hiekalle." Kuuluu toinenkin kommentti: "Tuolla efortilla hyppy on arvioitavissa täydelliseksi". Sateen johdosta välillä istutaan suojaketoksessa. Se on niin matala, että kukin vuorollaan käy lyömässä siihen päänsä. Yksi uhreista valittaa: "Ottaa päähän, kun päänsä lyö suojaketokseen".

100 metrin juoksussa 70 vuotta täyttäneet eivät saa oikeutta muita lyhyempään matkaan. Tämä tuntuu iäkärasismilta, mutta asia korjataan välinelajeissa. Kuulassa he työntävät kevyempää 4 kg:n kuulaa, vaikka raskaalta sekin silti tuntuu. Alaikäisillä on kuula 1 kg:n verran painavampi. Kannustushuudot ovat aitoja, kaaret komeita ja vauhdinotossa on variaatioita. Kukin tallaa tyyliään. Kuula onkin kautta vuosien ollut yksi eniten kilpailumieltä nostattanut laji. Nekin, jotka eivät osallistuneet 100 metrin juoksuun, avaavat pistetilinsä, myös Jukka, joka on arvoituksellisesti piiloutunut mustiin silmälasihin.

Jukan työntö 683 cm saa osakseen positiivista hyminää. Kun Kille on työntänyt 455 cm, Tadek kohauttaa 767 cm:n työnnöllä ja antaa lausunnon: "It is in the blood". Janne pääsee vaaksan verran pidemmälle 775 cm; hänellä onkin merkkipaateet - adidakset - jalassaan. Maken lukemaa 910 cm ei uhkaa muukaan. Makelta ei vähempää voisi odottaakaan. Hänen selässä nimittäin komeilee teksti "Chicago Bills" (suomeksi Chicagon vekselit). Timppa työntää hehkuvan punaisilla urheilukengillään. Kuulemma "hihtokauden jälkeen olisi enemmän voimia". Lasse nakkaa 792 cm, Vesa 742 cm ja Artturi 579 cm. Arto on vuorossa ja tekee tasalukeman 800 cm. Kuulemma mittamiesten voitelulla on hyviä tuloksia saatavissa. Arunin ei tarvitse miettiä voitelurahaa, 808 cm syntyy ilman sitä. Asko ehkä tarvitsisi, tulos on 573 cm. Jukka saa 720 cm:n työnnön ja kehut onnistuneesta jalan vaihdosta. Killen 493 cm ei toki ole pisimpiä, mutta edustaa kauden parasta. Tadekin 838 cm on vaikuttava voimannäyttö. Timppa kolhii toisellaan päänsä johonkin ja housut melkein putoavat. Muut nauttivat vahingoniloisina vieressä. VeeVeen 642 cm ei anna toivoa paremmasta, pikemmin heijastaa epätoivoa. Kun Vesa saa lukeman 742 cm, Artturi-kin innostuu parantamaan, 630 cm. Myös Asko parantaa ja jää vaivaisen sentin päähän 6 metristä. Jukan seuraavassa työnnössä kuulemma "oli yritystä", mitä on aina arvostettu. Kysymys vain on "toistojen puutteesta". VeeVee yrittää pyörähdystä tanssiaskelin, mutta herättää lähinnä hilpeyttä. Arto saa 864 cm:n kaaren, joka kohahduttaa.

Vuorossa on aamupäivän kolmas koettelemus, korkeushyppy. Rima lasketaan avauskorkeuteen, mikä on 90 cm. Sen alitse on vaikea päästä, ylitse pääsevät kuitenkin kaikki, jotka hyppäävät. Sama koskee yhden metrin korkeutta. 110 cm:n korkeudesta alkaa pudotustaistelu. Artturi ponnistaa liian kaukaa ja pudottaa kahdesti. Kuulemma "kotiin ei ole menemistä, jos pudottaa". Kova on komento ja kohtalo. Käydään spekulointia sillä, pitäisikö housutkin ottaa pois. Artolla se ei onnistu. Se housujen poistaminen nimittäin. Hetken päästä kuuluaan uusi teoria: "Kimmoisuus on geeneissä". Sen mukaan siis treenaamisesta ei ole apua. Tällainen deterministinen käsitys on aika fatalistinen, vaikka tieto helpottaakin tuskaa. Makella oli aikoinaan mennyt reisilihas poikki nimenomaan korkeushypyssä. Hyvistä geeneistään huolimatta Makekin pudottaa tällä kertaa. "Ylimieleisyys kostautuu", kuuluu kommentti, vaikka voihan pudotus johtua myös riskinoton välttämisestä. Asenneteoria on näin joka tapauksessa noussut geeniteorialle varteenotettavaksi kilpailijaksi. Arto päättää hypätä ilman lippistä. Se auttaa. Arto saa päivän parhaat suosionosoitukset. Vesa pudottaa, koska ponnistaa liian kaukaa. Lasse pudottaa, sillä rima heiluu ja äänestyksen jälkeen sen todetaan pysyneen paikallaan vähemmän kuin vaaditut kolme sekuntia. Lopulta Maken 135 cm ja Jannen 140 cm päättävät tiukan korkeuskisan.

Viimeisenä lajina ennen lounasta juostaan 400 metriä. Se on kaunis urosten kamppailu. Jukan jäätyä pois jalkavaivan tähden mukana ovat Lasse, Vesa, Artturi, Make, Janne ja Risto. Juoksua on kaunista katsoa. Ristolla on oma takitiikkansa ja tullessaan maaliin hän saa osakseen huimat suosionosoitukset. Teknologinen kehitys tekee urheilutuloksista entistä tarkempia – mutta epävarmempia. 400 metrin juoksussa kentän digitaalinen ajanotto pettää. Onneksi Masa oli tämän riskin tiedostanut. Hän saa kaikille juoksijoille omat ajat. Tämän hän paljastaa vasta juoksun jälkeen. Toinen vaihtoehto olisi ollut, että juoksijat olisi komennettu uusintajuoksuun, mistä olisi ilo ollut kaukana.

Lounas on tasokas: tarjolla on pizzaa, on kaalikääryleitä ja on kuningasrapua. Päälle nautitaan peräti leivoskahvit. Ei niitä Kekkosen aikaan tarjolla ollutkaan. Lounaan aikana sade on kiihkeimmillään, mutta lounaan päätyttyä aurinko tulee esiin. Itkut on itketty.

Tuskin sopii moittia niitä, jotka pidättäytyvät 100 metrin aidoista. Ei ole ole ihmisen laji – paitsi Lassen, jonka jalka jaksaa nousta ja kunto kestää sekä Vesan, joka ikäihmisenä tosin juoksee vain matala-aitaiset 80 m.

Kiekkonheiton, kuudennen lajin, harjoitusheitot ovat tosi lupaavia. Ristollakin lentää vihreälle. Masa aloittaa kisan tästä lajista. Kille pamauttaa sektorin ohi verkkoon. Sekin siis koettiin. Ikämiehillä on kevyempi kiekko ja tulokset kohoavat 16 ja 17 metrin tasolle. Mittanauhan suoristamista esitetään, mutta VeeVee pitää sitä tarpeettomana. Lasse riuhtaisee yli 20 metrisen. Arto saa kehut päivän parhaasta asennosta. Vesa on ensimmäinen, joka ottaa aidosti vauhtia, toki ringin sisäpuolelta ja Timppa tekee näyttävän pyörähdys. Palautusheittoja kehoitetaan varomaan. Makella tulee pitkä, yli 22 metriä. Killen asu noteerataan: se on sävy sävyyn. Arton puolestaan huomataan rakentaneen tekstiili-

valintansa komplementtiväreistä. VeeVee antaa toisille tasoitusta ja heittää villapaita päällä. Askon osalta todetaan, että veto oli hyvä, mutta siinä ei ollut tarpeeksi ruutia. Tulos 15,90 m.

Seivästelineiden kalibrointi on vaativa tehtävä pitkän koulutuksen saaneiltakin ja vie oman aikansa. Kiire ei onneksi ole ja on aikaa muistella. Masan standardoituja lapioniskuja ei silti tarvita. Maken nähdään nauttivan Maxin ja herää epäily, olisiko kyse peräti doping-rikkomuksesta. Kilpailijoita seipäässä on vain neljä. VeeVee oli päättänyt, että 170 cm olisi sopiva tulos elämäntyölle tällä saralla. Se onnistuu ilman sukkia ja pikkukal-sareissa. Jukka joutuu hyppäämään tuskaisena ja hänen tulok-sensa on 190 cm. Vesan askel ei meinaa sopia: vihdoinkin onnis-tuu ja 2,1 metrin ylitys on tosiasia. Lasse ylittää näyttävästi 230 cm. Siihen on hyvä lopettaa.

Keihäs on aina ollut suomalaisten vahva laji. Innostuksen val-lassa sitä käyvät ensin heittämään ne kilpailijat, jotka eivät osallistu seiväshyppyyn. Vanhuksille on taas kevyempi keihäs, mitä ei paheksua sovi. Harjoitusheitoista esiintyy jotain tarkem-min määrittelemätöntä pulinaa. Sovitaan kuitenkin siitä sään-nöstä, että jos hattu putoaa rajan ylitse, heitto hylätään. Timppa ottaa käyttönsä salaisen aseensa: olkasiteen. Mittamiesten joustavuus edustaa vahvaa kansallista perinnettä: "Kun on suo-malainen heittäjä ja suomalainen mittamies, merkki aina löy-tyy". Heittotulokset asettuvat 15 metrin ja 26 metrin haaruk-kaan. Viimeisen heiton saa heittää Lasse. Sen mittaaminen antaa komeat lukemat: 26,20 m.

Pingisklubin viimeinen 10-ottelulaji on alkamassa. Lähtöviivalle asettuvat Vesa, Lasse ja Janne. Ilmassa on historiallisen urhei-luhetken värinää. Kullakin osanottajalla askel nousee ja kilpaili-jan taktiikan hienoudet tulevat arvioiduiksi. Kello ei soita vii-meistä kierrosta, mutta asia tulee ymmärretyksi, kun joku hak-kaa kepillä metalliaitaa. Pian pellit avataan; taistelu pisteistä ja kunniasta on kulminoitumassa. Katsojat seuraavat viimeisen kierroksen tapahtumia henkeään pidätellen ja välillä huokais-ten. Maaliin tullaan ikäryhmittäin: Janne ajalla 7,01, Lasse ajal-la 7,16 ja Vesa ajalla 7,26. Kukin on voittaja. He edustivat kun-niikkaasti omaa sarjaansa.

Illalla nautitaan uinti- ja saunaretken ja sota-ajan korsuun tu-tumisen jälkeen päivällinen Artturin ja Piken mökillä. Naiset liit-tyvät seuraan. Viineissä on valkeaa ja punaista. Herkkua on siinä monenlaista. Kuiske kuuluu, milloin saadaan pisteet. Jäl-kiruoan aikoihin Masa avaa vehkeensä. Alkaa historiallinen tu-losten tiedotus. Se on lajissaan viimeinen. Tunnelma on har-taan odottava. Ilo on silti ylimmillään. Pisteistä riippumatta kaik-ki kokevat olevansa voittajia. Puheita pidetään vuoron perään ja kiitossanoja esitetään. Ilta tummentuu. Osa urheilijoista ja heidän naisistaan marssii sysimustan metsän lävitse Artturin otsalampun johdolla läheiseen majapaikkaan. Yö saapuu, va-pauttava uni vie urheilijat ja heidän naisensa toiseen maail-maan.

Se oli sitten siinä: 10-ottelut on oteltu. Ei enää kenttävarausta, ei pituuspaikan tasoitusta, ei kiekkoaringin puhdistamista sade-vedestä, ei Masan standardoituja lapioniskuja, ei valitusta sii-tä, että ei askel sovi, ei vaarallisia kiekon ja keihään palautus-heittoja, ei toisten suoritusten kommentointia. Legenda osal-listujista ja heidän kunniakkaista suorituksistaan kuitenkin jää elämään ja tulevat sukupolvet pääsevät siitä kuulemaan – halusivatpa he sitä tahi ei.

Ja niin lähtivät he aamulla kukin omaa tietään kukin omille mailleen monen tuhannen kultaisen auringonsäteen saattele-mana.

Teksti: Vesa Kanniainen, VeeVee

Kuvat: Raimo Sinivaara (Kille), Heikki Artman (Artturi)